

gmotno stanje in misel, da bode moral v jeseni v — vojake. Dne 26. aprila l. 1875. je bil namreč na vojaškem naboru v Kranju potrjen. Vsi njegovi poskusi, da bi se rešil vojaške suknje, bili so zastonj. Napravil je celó prošnjo na Nj. Veličanstvo, toplo podprto od njegovih profesorjev, a nič ni pomagalo. Z 2. oktobrom je oblekel v Trstu »suknjo belo« in jo nosil dolgi dve leti. Ta čas je bil za mladega moža pač žalosten. S svojimi nadami in vzori, s svojim znanjem in duhom se je čutil povsem nesrečnega v novi družbi. Častniki so mu obetali, da bode sprejet v geografski institut na Dunaju, kjer bi bilo službovanje vsaj nekoliko bolj ugajalo umetniku. A pretekel je mesec za mesecem, želje njegove pa se le niso izpolnile. Zadnji dan meseca decembra l. 1875. piše iz Trsta: »Jaz sem nesrečen . . . Pa vendar mi je huje, da moram uk zanemarjati in zamujati, kakor da moram biti vojak. Učim se tu jako malo, kar bi mi koristilo; večinoma le vojaške reči, ki me pa čisto nič ne za-

nimajo . . . « V Trstu se je seznanil in sprijaznil s pesnikom Cegnarjem, ki mu je bil v veliko tolažbo v tako žalostnem položaju. Njegov polkovnik mu je dajal tu pa tam kaj slikarskega dela; dobil je dovoljenje, dva dni v tednu in vsako nedeljo porabiti popolnoma za-se. Čez leto in dan so ga oddelili za pisarja k polkovemu štabu v provijanturo, kar poroča v prijateljskem pismu z besedami: »Moj Bog, kaj bom še vse!« — Vendar je še precej pridno slikal tudi kot vojaški pisar. V začetku l. 1877. je napravil portret nekega nadporočnika in njegove neveste, potem je poučeval deco svojega polkovnika v risanju, vrhu tega pa začel sestavljati svojo »Rajo« po znanih Stritarjevih pesmih; začetkom junija l. 1877. je poslal Stritarju prve tri slike. V jeseni tega leta so ga izpustili iz aktivne službe — to je bil pač njegov najveselejši dan v teh zadnjih letih! Komaj se je doma nekoliko odpočil, pa se je napotil zopet na Dunaj, da popravi, kar je zamudil. (Dalje.)

Ptolemej.

Ptolemej mogočni
Skliče knezov zbor;
Knezi so mu točni
In dospó na dvor.

Kocka za rubine
S knezi tu vladar,
Kocka za zlatnine
In srebrn denar.

Dolgo kocke meče,
Dolgo že igra,
Toda malo sreče
Danes knez imá.

Zgubil že rubine,
Zaigral denar,
Zaigral zlatnine
Vse je že vladar:

»Krono še na glavi,
Žezlo še imam«,
Kralj razsrjen pravi,
»Zanja zdaj igram!«

Parkrat družba zbrana
S kocko zaigrá,
Krona je prodana,
Žezlo kralj jim dá.

»V ječah robov dosti
Imam pod zemljó;
Zmagam jaz — so prosti,
Ako ne — umró!«

Kralj razburjen meče
Kocko brez skrbi:
Praznijo se ječe,
V plavih teče kri.

Pride Berenice:
»Kralj, ne kockaj več!
Slušaj glas kraljice
In pridrži meč!

Če ob srebrnike,
Krono si, denar,
Pusti vsaj jetnike,
Ne igraj, vladar!

Ako vse rubine,
Žezlo, kralj, zgubiš,
Igro za zlatnine
Lahko spet dobiš.

Z igro pa življenja,
Kralj, jim več ne daš,
Ki iz zaslepljenja
Zanje zdaj igraš!«

Toda kralj ne čuje,
Trdi Ptolemej;
Kocko zaviškuje
In igra naprej.

Rabelj pa dovaja
Žrtve za vrstjó,
In pod meč podaja
Glavo za glavó.

Ko v morjé peneče
Solnce žar hití,
»Prazne, kralj, so ječe«,
Rabelj mu velí.

Kvišku kralj poskoči,
Zbegan in srđit
Gre v dvorani vroči
K lini se hladit.

Pa zagleda žrtve
Igre in strasti,
Kralj zre robe mrtve:
Kup jih cel leži.

Gleda kralj osuplo,
Bega roj ga sanj:
K trupu seda truplo — —
Cel kup — kocka zanj.

In ko gleda, gleda
Z line trupel kup,
V srce mraz mu seda,
Grabi ga obup.

Zjutraj pa ga v hrupu
Vsi iskat hité:
Oj — na trupel kupu,
Kralj je brez glavé.

Ant. Hribar.

Ljudska osveta.

(Povest. — Spisal *Podgoričan.*)

XI.

Vrgli so se v beli grad.
Narodna pesem.

Bravo je vshajalo solnce drugega jutra. Nobena rosa se ni lesketala na drevju in travi. Suh, vroč veter je vél po Krájiní. Ptiči so molčali in posedali po vejah, celó vrabci niso tako kričali, kakor sicer. Ljudem se ni mudilo na polje. Postajali so pred hišami, hodili po vrtih in se ozirali na ono stran, kjer se vzdiguje Čušperk. Kimali so in mrmrali:

»Čakaj, do danes si ti nas tepel, a kmalu bomo mi tebe!«

Nekateri je opasal oselnik, zavihtel koso in šel kositi starino ali strnišče. Ženske so brusile srpove ter šle žet zakasnelo pšenico ali pa zgodnji oves, ki je zaradi prevelike suše že zorel.

Solnce je vsako uro huje pripekalo, da je bila vročina neznosna, a tu pa tam je zapihal veter, in ljudje so prerokovali nevihto. Za grajske ljudi, ki so tu in tam desetnili, ali so bili pri tlačanih, menili se niso kmetje skoro čisto nič, kakor bi jih ne poznali. Nihče ni nobenega ogovoril, pa tudi odgovoril ne, ako je bil vprašan, niti godrnjal ni, ako so si hlapci preveč desetine odmerili. Tolažili so se:

»Danes še lahko grabite, a potem nikdar več.«

In žugali so jim skrivaj in zabavljali.

Na čušperško zidovje je bila še predpoldnem priletela jata krokarjev in se je podila tam okrog in — kričala. Henrik je strelil nekaterikrat s pušico nanje;